

Puran Singh and others v. Ajaib Singh and others (G. R. Majithia, J.)

1988 ਦੇ 6802, 7265, 7524 ਅਤੇ 1989 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ 2708 ਅਤੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀਜ਼ ਨੰ: 3449, 3480, 3580, 3631, 3644, 3681, 3756, 3926, 3926, 347, 3926, 347, 3449, 3449, 3480, 3580, 3631 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰੋ। 5, 4987, 5216, 5285, 10125 , 1988 ਦਾ 10335 ਅਤੇ ਖਾਦੀ ਉਦਯੋਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 1989 ਦਾ CWP 1784। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਜੀ.ਆਰ. ਮਜੀਠੀਆ, ਜੇ.

ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਅਜੈਬ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1978 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1799

18 ਸਤੰਬਰ, 1990

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1908—ਓ. 1, ਆਰ. 8 —ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ—
ਮੂਰਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਇਦਾਦ — ਉਪਾਸਕਾਂ ਦਾ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡ।

ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਮੂਰਤੀ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ, ਰੱਖਿਆ . ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਸਮੇਤ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ। ਪੂਜਕ ਵਜੋਂ ਮੁਦਈ ਦਾ ਹੱਕ ਮੂਰਤੀ ਰਾਹੀਂ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਮੂਰਤੀ ਨਾਲ ਅਟੱਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੂਰਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਾਸਕ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ ੭)

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਡੀ.ਬੀ ਗੁਪਤਾ, ਐਡੀ. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ ਮਿਤੀ 28 ਫਰਵਰੀ, 1978 ਨੂੰ ਸ. ਐਨ.ਡੀ.ਭਟਾਰਾ, ਸਬ-ਜੱਜ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਜਗਰਾਓ ਨੇ ਮਿਤੀ 30 ਅਕਤੂਬਰ, 1976 ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।

ਦਾਅਵਾ: - ਆਰਡਰ 1, ਨਿਯਮ 8 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਲਈ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ, ਗਾਲਿਬ ਕਲਾਂ, ਤਹਿਸੀਲ ਜਗਰਾਓ ਦੀ ਕੋਈ ਵੈਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣੀ ਗਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਲ 1956-57 ਲਈ ਪਿੰਡ ਗਾਲਿਬ ਕਲਾਂ, ਤਹਿਸੀਲ ਜਗਰਾਓ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਪਿਛਲੀ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂਬੰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ “ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਕੀਆ ਦੇਹ ਹਾਜ਼ਾ” ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ

ਖੱਟਾ ਨੰਬਰ 564/722 ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 1251 ਵਾਲੀ 1 ਕਨਾਲ 5 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਬਾ-ਅਹਿਤਮਾਨ ਇੰਤਜ਼ਾਮੀਆ ਕਮੇਟੀ ਗਾਲਿਬ ਕਲਾਂ" ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਝੂਠਾ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਬੇਲੋੜਾ, ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਅਤੇ ਸੀ. ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਉਪਾਸਕਾਂ, ਮੁਦਈਆਂ ਸਮੇਤ ਅਤੇ 1 ਕਿਲੋ ਗੁਦਾ 5 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵੀ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰ. 1 ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਵੇਰਵੇ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ 2 ਸ਼੍ਰੀ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਂ 10 ਤਾਰੀਖ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਅਧੀਨ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਰਾਹੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ। 26 ਜੁਲਾਈ, 1972 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੁਲਾਈ, 1972 ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਬੇਅਸਰ, ਬੇਅਸਰ, ਅਯੋਗ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਦਾਲਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਸਮੇਤ ਇਸਦੇ ਉਪਾਸਕ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪਿੰਡ ਗਾਲਿਬ ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 3 ਸ਼੍ਰੀ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੱਕ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਹਿੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬਾਈ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਹਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਈ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰ. 1 ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਕਤ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ।

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਲਈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਟੀ.ਐਸ.ਗਰੇਵਾਲ।

ਜਵਾਬਦੇਹੀਆਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਡੀ.ਐਸ.ਚਹਿਲ।

ਨਿਰਣਾ

ਜੀ.ਆਰ.ਮਜੀਠੀਆ, ਜੇ.

(1) ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ/ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੁਆਰਾ 10 ਜੁਲਾਈ, 1972 ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਡੀਡ ਨੂੰ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ/ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨੰਬਰ 1 null ਅਤੇ yojj ਸੀ,

ਤੱਥ:-

(2) ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪਿੰਡ ਗਾਲਿਬ ਕਲਾਂ, ਤਹਿਸੀਲ ਜਗਰਾਉਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। (ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਜੋਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ/ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰ. 2 ਅਤੇ 3 ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ।

Puran Singh and others v. Ajaib Singh and others (G. R. Majithia, J.)

ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ/ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰ. 1 ਨੂੰ,—10 ਜੁਲਾਈ, 1972 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭਗਤ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਵਿਕਰੀ ਰੱਦ ਸੀ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ/ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰ. 1 ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(3) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ/ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ/ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੁਢਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸੀ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਰਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਕੋਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ 5 ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੰਭਾਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣੀ ਗਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ/ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 3 ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਖਰੀਦਦਾਰ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭਾਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਨੱਥਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਰੀਬ 30 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦਾਨੀ ਨੇ ਤੋਹਫੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਦਾਨੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ 1971 ਤੱਕ ਤੋਹਫੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਅਸਲ ਕਾਬਜ਼ ਰਹੇ ਅਤੇ ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ/ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 1।

(4) ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ: -

1. ਕੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਡੀ
2. ਕੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਜੋੜਨ ਲਈ ਮਾੜਾ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਡੀ
3. ਕੀ ਮੁਦਈਆਂ ਕੋਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਲਜ਼ਾਮਬੱਧ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹਨ? ਓ.ਪੀ.ਪੀ
4. ਕੀ ਸੂਟ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਪੀ
5. ਕੀ ਕਬਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਅਣਪਛਾਤੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਡੀ.
6. ਕੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਇੱਕ ਵਿਧੀਵਤ ਗਠਿਤ ਕਮੇਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਡੀ (ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ)
7. ਕੀ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਚੰਗੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ? ਓ.ਪੀ.ਡੀ
8. ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 3 ਬਿਨਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ? ਓ.ਪੀ.ਡੀ
9. ਕੀ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਡੀ

10. ਕੀ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਡੀ
11. ਕੀ ਮੁਦਈ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ; ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ? ਓ.ਪੀ.ਡੀ
12. ਕੀ ਇਮਪਿਊਨਡ ਵਿਕਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜ VOPD ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਸੀ
13. ਰਾਹਤ.

(5) ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 2 ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਮੁੱਦਾ ਨੰ. 3 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਵੱਖ-ਵੱਖਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡ ਸੀ; ਅੰਕ ਨੰਬਰ 4 ਦਾ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੱਖਰਾਪਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ ਪਰ 1956-57 ਦੀਆਂ 'ਜਾਨਿਆਬੰਦੀ ਇੰਦਰਾਜਾਂ' ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 5 ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਲਈ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰਥ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਮੁੱਦੇ ਨੰ. 6 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਥੇ ਸੀ

ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਧੀਵਤ ਗਠਿਤ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਇਹ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ; ਮੁਦਾਲਾ ਨੰਬਰ 7 ਦਾ ਜਵਾਬ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਕੋਲ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫੰਡ ਸਨ; ਮੁੱਦਾ ਨੰ. 8 ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ. 3 ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਮੁਦਾ ਨੰ. 9 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 3 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਕਰਕੇ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ ਸੀ; ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੰਬਰ 10 ਅਤੇ 11 ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 12 ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਵਿਕਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

(6) ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 3 ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿੰਡ ਗਾਲਿਬ ਕਲਾਂ ਦਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਸੀ; ਉਪਾਸਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮੁਦਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਜਾ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 1 ਅਤੇ 2 ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 3 ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ; ਜ਼ਮੀਨ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ; ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦਾਨੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(7) ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਾਰੀ ਪਹੁੰਚ ਗਲਤ ਹੈ। ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲੀ ਜੱਜ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੇ ਤਰਕ ਨਾਲ ਮਿਲਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ। ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਏ ਸਨ। *ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਗੁਰਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਮਾਧੀਪੁਰ*

Puran Singh and others v. Ajaib Singh and others (G. R. Majithia, J.)

(1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਮੂਰਤੀ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਮੂਰਤੀ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ

(1) ਏਆਈਆਰ 1973 ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ 470

ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ। ਮੁਦਈ ਦਾ ਹੱਕ ਇੱਕ ਵੱਰ ਸ਼ਿਪਰ ਵਜੋਂ ਮੂਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਮੂਰਤੀ ਨਾਲ ਅਟੱਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੂਰਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਾਸਕ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। *ਮੁਹੰਮਦ ਉਮਰ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਚੰਦ* (2) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਸੂਟ ਬੁਠ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਜਿਸ ਕੋਲ ਮਸਜਿਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮਾਨਤਾ ਨਾਲ ਹਰ ਮੁਹੰਮਦ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਸੱਟ ਮਾਰਦੇ ਹਨ।

ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਬਨਾਮ ਠਾਕੁਰ ਜਾਨਕੀ ਬੱਲਭਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (3) 5 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਣਾਇਆ:-

“ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸਨੇ ਮੰਦਰ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਵੱਡਾ ਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਦੇਵਤੇ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ, ਪੁਜਾਰੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ। ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਗਲਤ ਨਿਯੋਜਨ।”

ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ, ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਕੋਲ ਅਨੁਚਿਤ ਦੂਰੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ *ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡ ਹੈ।* ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਲਟ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਾਲਿਬ ਏਲਾਨ ਦੀ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੀ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 14 ਜੂਨ, 1972 ਦੇ ਮੁੜ ਹੱਲ ਵਿੱਚ, ਸਾਬਕਾ. ਡੀ.5, ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਇੱਕ ਕੰਧ ਡਿੱਗ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਇੱਕ ਗੇਟ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੇਚਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ, ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ. 1068 ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪਿਆ ਸੀ

(2) 1892 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਰਿਕਾਰਡ ਨੰ. 87।

(3) ਏਆਈਆਰ 1970 ਐਸਸੀ 532.

ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਡਾ.ਪੀ.ਐਨ.ਵਰਮਨ (ਆਰ.ਐਸ. ਮੌਰੀਆ, ਜੇ.)

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਅਤੇ. ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਉਸ ਰਕਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਕਰ

ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਕੰਮ ਵਜੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਅਤੇ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਇਮਾਰਤ ਖਸਤਾ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸੀ; ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਕੰਮ ਵਜੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸਿਰਫ "ਅਟੱਲ ਲੋੜ" ਲਈ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਅਲਹਿਦਗੀ ਦੇਵੀ ਜਾਂ ਮੂਰਤੀ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਕਰੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਸ਼ੀਬੋਤ ਨਾਲੋਂ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨਾ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਕੰਮ ਵਜੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(8) ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਚੀਕਾਂ ਲਈ, ਤੁਹਾਡੀ ਅਪੀਲ 11 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ.

ਐਸ.ਸੀ.ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਜੇਵੀ ਗੁਪਤਾ, ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਆਰਐਸ ਮੌਰੀਆ, ਜੇ.

ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ

Puran Singh and others v. Ajaib Singh and others (G. R. Majithia, J.)

ਹੋਰ,— ਅਪੀਲਕਰਤਾ,

ਬਨਾਮ

ਡਾ. ਪੀ ਐਨ ਵਰਮਨ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ 563 ਆਫ 1989

8 ਅਕਤੂਬਰ, 1990

ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ, 1961 - ਐੱਸ. 10(9), 12, 29 ਅਤੇ 33— ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1970 , 1961 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ —ਐਸ.ਐਸ. 14(f), 16, 31(ਬੀ) ਅਤੇ (ਡੀ) ਅਤੇ 32, ਕਾਨੂੰਨ 3, 4— ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ — ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ—ਨੰ.